

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIT-1920/11-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28, příspěvková organizace
Sídlo:	Na Vizině 28/1034, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava
IČ:	71 172 050
Identifikátor:	650 061 284
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	PaedDr. Janem Effenbergerem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava
Místo inspekční činnosti:	Základní škola, Na Vizině 28/1034, Ostrava-Slezská Ostrava
Termín inspekční činnosti:	18. - 20. říjen 2011

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základní školy speciální a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální podle (dále RVP) § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnosti je zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Základní škola, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28, příspěvková organizace vykonává činnost základní školy (dále škola) a školní družiny. Pro děti se sociálním znevýhodněním je zřízena přípravná třída základní školy (dále PT). Vzdělávání je zaměřeno na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), zejména se zdravotním postižením - mentálním a souběžným postižením více vadami.

Do školy docházejí žáci zejména z Dětského domova Na Vizině, z Dětského domova Bukovanského, ze Slezské Ostravy a okolních ostravských obvodů. Podle kvalifikovaného odhadu ředitele školy asi 90 % žáků pochází z málo podnětného sociokulturního prostředí.

Šesti žákům se zdravotním postižením je umožněno získat základy vzdělání v základní škole speciální (dále ZŠS). Výuka probíhá ve třídě se spojenými ročníky 2., 6., 8. a 9. Podle *Školního vzdělávacího programu pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením* (dále ŠVP ZŠS) probíhá vzdělávání ve 2. a 8. ročníku, v ostatních ročních dobách dobíhá vzdělávací program Pomocná škola.

V páté třídě se spojenými ročníky 2. až 5. a v šesté až deváté třídě je postupováno Podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením* zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Vzdělávací nabídka školy byla od školního roku 20011/2012 rozšířena a žákům je umožněna výuka podle školního vzdělávacího programu zpracovaného podle RVP ZV v běžné třídě (dále běžná třída).

Nejvyšší povolený počet žáků je 330. K termínu inspekce navštívilo školu 76 žáků, v PT bylo 15 dětí. Škola vykazuje 71 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), čtyři žáky – cizince, 12 žáků plnicích povinnou školní docházkou v zahraničí. Pro jednoho žáka, který je individuálně integrován do běžné třídy, byl zpracován individuální vzdělávací plán. Ve sledovaném období, od poslední inspekce v prosinci roku 2009 k termínu inspekce, docházelo k poklesu počtu žáků. Výraznějším propadu zamezuje fungování PT a následné zřízení běžné třídy, stabilní je však počet žáků v ZŠS.

Ředitel školy vykonává funkci od 1. ledna 2007, splňuje požadavky pro výkon funkce. Pedagogický sbor tvoří patnáct pedagogů, z nichž dva jsou bez odborné kvalifikace. V ZŠS vzdělávání zajišťují čtyři učitelé, z nichž jeden je bez odborné kvalifikace. Ke změnám ve složení pedagogického sboru školy docházelo od předchozí inspekce výjimečně a odborná kvalifikovanost pedagogů se zásadně neměnila; složení sboru umožňuje plnit cíle vzdělávacích programů.

Škola působí v pronajatých budovách Dětského domova Na Vizině na základě smlouvy o výpůjčce budovy a majetku, využívá rovněž služeb školní jídelny dětského domova. Vzdělávání žáků probíhá v sedmi třídách, z nichž jedna je třídou ZŠS; žáci mají k dispozici odborné učebny včetně dvou počítačových, tělocvičnu, venkovní sportovní areál se zahradou a jedno oddělení školní družiny. Ve sledovaném období se zásadně nezměnily materiální podmínky vzdělávání; z důvodu vysokých nákladů škola již neprovozuje bazén.

Škola dlouhodobě věnuje zvýšenou pozornost problémovým žákům. Vysoká neomluvená absence, projevy agresivity - ačkoli jejich výskyt má klesající tendenci - jsou to jevy, které škola musí stále řešit. Osvědčuje se jak cílená činnost preventivního týmu (ředitel, výchovná poradkyně, metodik školní prevence), tak i přímé návštěvy pedagogů v rodinách žáků či spolupráce se sociálními partnery.

V ostatních oblastech nedošlo k výraznějším změnám, škola si udržuje požadovanou úroveň.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola pravdivě informuje o vzdělávací nabídce a postupu při přijímání ke vzdělávání, způsobem dostupným všem uchazečům, přijímání uchazečů je v souladu s platnými předpisy. Vede dokumentaci dokládající spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (dále ŠPZ). Přijímá ve prospěch žáků potřebná opatření na základě doporučení ŠPZ a v souladu se závěry vlastního hodnocení individuálních potřeb jednotlivce a podle možností školy. Identifikuje a eviduje ve školní dokumentaci žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, přijímá účinná opatření pro vytvoření podmínek pro jejich rozvoj a respektuje doporučení školských poradenských zařízení. Škola zohledňuje vnější prostředí (sociální, regionální), reálné podmínky a možnosti školy, které mohou ovlivnit úspěšnost žáků ve vzdělávání.

Má účinné preventivní systémy zaměřené na omezení rizikového chování (zejména šikany, zneužívání návykových látek, záškoláctví), školních úrazů a školní neúspěšnosti a sleduje jejich naplňování. Žáci – cizinci, kteří jsou ve sledovaném období ve škole zařazeni, mají na území České republiky trvalý pobyt, a není nutné z ohledem na znalost českého jazyka volit specifický přístup.

Školní vzdělávací programy (dále ŠVP) v nabídce školy odpovídají zápisu oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení. ŠVP ZŠ je v požadované struktuře a je zpracován v souladu se zásadami RVP. Dílčí nedostatky v části charakteristika školy a speciální školy, spolupráce s rodiči a odbornou veřejností, pravidla hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy byly v průběhu inspekce odstraněny. ŠVP jsou orientovány na cíle vzdělávání a na podporu rozvoje osobnosti žáků. Škola identifikuje silné a slabé stránky v souvislosti s realizací a inovací ŠVP v praxi. Změny a inovace ŠVP jsou odůvodněné, vznikají na základě praxe a přijímaná opatření vycházejí z vlastního hodnocení školy, ze zásad a cílů platného školského zákona a priorit rozvoje vzdělávání. V učebním plánu ŠVP pro žáky se středně těžkým mentálním postižením proto škola zvýšila zvláště počty hodin hudební, výtvarné a pracovní výchovy, na druhém stupni posílila časovou dotaci informatiky.

Inspekční hospitace byly realizovány ve speciálních třídách se žáky se středně těžkým postižením, popřípadě se souběžnými vadami. Struktura vyučovacích hodin odpovídala mentálním schopnostem žáků. Byly často střídány vyučovací metody. Dílčí pokroky žáků jsou podporovány neustálým kladným hodnocením a kladnou motivací. Důraz je kladen na vytváření komunikačních dovedností. Vyučující vyžadovali od žáků srozumitelné odpovědi a v rámci možností trvali na komunikaci daného žáka. Byly zařazeny přiměřené formy práce a využívány vhodné pomůcky k usnadnění zvládnutí učiva.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Úroveň řízení odpovídá typu školy, její velikosti a personálnímu složení, rozhodovací pravomoci jsou sladěny s následnými výkonnými kompetencemi a příslušnými zdroji, organizační struktura podporuje aktuální potřeby a strategické záměry rozvoje školy. Vedení školy průběžně hodnotí a inovuje strategie a plány pro realizaci ŠVP. Na strategickém řízení a vlastním hodnocení školy se podílejí další pracovníci školy, ve vnitřních normách jsou popsána práva a povinnosti všech účastníků vzdělávání, jejich dodržování se monitoruje a vyhodnocuje v pedagogické radě.

Škola pravdivě vykazuje údaje o činnosti, výroční zprávy o činnosti školy jsou v požadované struktuře, vycházejí z výsledků vlastního hodnocení a ze zjištění externích hodnocení a kontrol.

Většina pedagogů získala požadovanou odbornou kvalifikaci, rovněž tak i kvalifikaci požadovanou pro výuku na ZŠS. Škola řeší problémy spojené s chybějící odbornou kvalifikací individuálně. Struktura využití pracovní doby pedagogických pracovníků a jejího naplňování je v souladu s platnými předpisy. Pedagogičtí pracovníci se účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), školní systém dalšího vzdělávání je v souladu s výsledky vlastního hodnocení a podporuje realizaci ŠVP. DVPP je prioritně orientováno na vzdělávání celého pedagogického sboru a zejména podporuje zlepšení informační gramotnosti a také schopnosti komunikace v anglickém jazyce, zaměřuje se na rozšíření specializací pedagogických pracovníků. Mezi stanovené priority patří studium ke splnění kvalifikačních předpokladů a rozšíření odborné kvalifikace.

Bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků je zajištěno při všech pořádaných činnostech. Škola realizuje opatření k udržení a zlepšování prostorových podmínek pro vzdělávání v souladu s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany. Zajišťuje obnovu a rozvoj materiálně technických podmínek pro realizaci ŠVP v souladu s RVP. Využívá ICT ve výuce i v administrativě.

Učební plány podle schválených vzdělávacích programů a v souladu se školským zákonem a RVP jsou naplněny. Škola zajišťuje povinné vyučovací předměty a sleduje přínos vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových kompetencí. Využití disponibilních hodin je v souladu s cíli a profilem ŠVP a podporuje úspěšnost žáka. Pro žáky organizuje odpovídající vzdělávání vhodnými formami. Přijímá opatření k odstranění sociálních, zdravotních a bezpečnostních bariér v průběhu vzdělávání.

Finanční předpoklady školy byly hodnoceny na základě ekonomických a výkonových ukazatelů za roky 2008 až 2010. Škola ve sledovaném období hospodařila především s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a s příspěvkem na provoz z rozpočtu zřizovatele. Finanční prostředky státního rozpočtu škola použila zejména na platy a související zákonné odvody, na učební pomůcky, učebnice, základní školní potřeby a DVPP. Dotace ze státního rozpočtu činily v průměru 78 procent a dotace zřizovatele na provoz v průměru 20 procent celkových ročních neinvestičních výdajů školy. Běžnou drobnou údržbu a opravy neinvestičního charakteru zajišťuje škola z prostředků na provoz poskytnutých zřizovatelem. Ve sledovaném období byly škole přiděleny finanční prostředky od zřizovatele na investice, které použila na úhradu energetického auditu a projektové dokumentace na akci „Řešení havarijního stavu kotelný“. Čerpání finančních prostředků na platy v letech 2008 a 2009 bylo rovnoměrné a jejich výše byla pozitivně ovlivněna prostředky rozvojových projektů, v roce 2010 došlo k jejich poklesu vlivem úbytku počtu žáků. Výdaje na učebnice, učební pomůcky a základní školní potřeby byly nejvyšší v roce 2009, výdaje na školení a vzdělávání byly nejvyšší v roce 2010. Uvedené výdaje byly uskutečněny v souladu se školními vzdělávacími programy. Dalším zdrojem financování byly účelové dotace v rámci rozvojových programů vyhlašovaných MŠMT (v roce 2008 až 2010 na zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků a na asistenty pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním a v roce 2009 na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků). Uvedené účelové finanční prostředky byly použity v souladu s cíli programů. Škola se připravuje k podání žádosti o přidělení finančních prostředků v rámci projektu EU peníze školám.

Škola ve spolupráci se ŠPZ poskytuje informace a poradenskou pomoc v záležitostech vzdělávání a zajišťuje pomoc při změně vzdělávacího programu. Pedagogičtí pracovníci uplatňují pravidla školního řádu a pedagogickou diagnostiku v hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Formy vzdělávání umožňují zdokonalování procesu vzdělávání. V průběhu vzdělávání jsou uplatňovány osvědčené pedagogické metody a přístupy.

Vzhledem k charakteru postižení žáků je individuální vzdělávací přístup nutností. Ve výuce pedagogičtí pracovníci uplatňují diferencované činnosti a motivují žáky k využívání různých vzdělávacích a zájmových aktivit.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a se školskou radou v oblastech plynoucích ze školského zákona je naplňována. Také další partneři pomáhají při vytváření vzdělávací nabídky.

Školní vzdělávací strategie se zaměřují na podporu a rozvoj funkčních gramotností žáků. Škola dosahuje plánovaných cílů, na základě výsledků žáků přijímá opatření, aktivně se účastní rozvojových projektů.

Systematicky hodnotí dosahované výsledky ve všech vzdělávacích oblastech. Sleduje úspěšnost žáků při přechodu z nižšího na vyšší stupeň vzdělávání. Zjišťuje a hodnotí úroveň výstupů a výsledků vzdělávání vymezených v RVP. Využívá příležitosti k porovnání hodnocení výsledků z více zdrojů. Sleduje celkovou úspěšnost žáků v realizovaných vzdělávacích programech v časové řadě a soulad výsledků vzdělávání podle ŠVP s požadavky stanovenými v RVP. Škola dosahuje požadovaných výstupů ve vybraných vyučovacích předmětech kurikula podle ŠVP, sleduje úspěšnost žáků při ukončování stupně vzdělání a přijímá opatření v souladu se závěry vlastního hodnocení výsledků. Prezentuje výsledky veřejně, sleduje další uplatnění svých absolventů.

Závěry

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám, za nichž byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Při realizaci ŠVP respektuje zásady rovného přístupu.

Výsledky vzdělávání a celková úspěšnost žáků jsou prioritami práce školy.

Škola úspěšně realizuje systém podpůrných inovačních a preventivních programů k minimalizaci rizik neúspěšnosti žáků.

Bezpečnost a ochranu zdraví žáků škola zajišťuje, podporuje jejich zdravý psychický i fyzický vývoj. Vyhodnocuje zdravotní a bezpečnostní rizika a přijímá opatření k jejich postupnému snižování.

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zásadami a cíli uvedenými v ustanoveních zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vedení školy přijímá potřebná opatření k odstraňování personálních rizik v souladu se závěry vlastního hodnocení.

Škola využívá finanční prostředky ze státního rozpočtu v souladu s příslušnými právními předpisy. Finanční zdroje, které měla škola ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení ŠVP.

Činnost školy je organizovaná, plánovitá a systematická.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu *Moravskoslezský inspektorát ČŠI, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2*, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.t@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ostravě dne 7. 11. 2011

(razítko)

Titul, jméno a příjmení, funkce

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor	<i>Kazimierz Worek v. r.</i>
Mgr. Šárka Hanušová, školní inspektorka	<i>Šárka Hanušová v. r.</i>
Bc. Jaroslava Sivková, kontrolní pracovnice	<i>Jaroslava Sivková v. r.</i>
Mgr. Vladislav Vančura, školní inspektor	<i>Vladislav Vančura v. r.</i>

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Ostravě dne 11. 11. 2011

(razítko)

Titul, jméno a příjmení, funkce

PaedDr. Jan Effenberger, ředitel školy	<i>Jan Effenberger v. r.</i>

Připomínky ředitele školy

25. 11. 2011

Připomínky nebyly podány.